
Lâu đài bằng giấy

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Kinh tế Hoa Kỳ hiện ở trong giai đoạn đi hết từ khủng hoảng này sang khủng hoảng khác. Mỗi tuần đều có một khủng hoảng mới, làm mọi người phải chú ý và lo âu. Tuần lễ vừa qua là hiện tượng hai cơ quan Fannie Mae và Freddie Mac gần sụp đổ nếu không có sự nhảy vào giải quyết của Bộ Trưởng Tài Chánh Henry Paulson và Chủ Tịch Ngân Hàng Trung Ương Ben Bernanke nhằm cứu vãn tình thế kịp thời không để cho hai công ty này đi vào chỗ phá sản.

Fannie Mae và Freddie Mac được coi là hai cơ quan bán chính thức của chính quyền về nhà cửa, có nhiệm vụ mua lại các nợ nhà cửa của các ngân hàng hay các công ty về mortgage và bảo đảm các món nợ này cho các nhà đầu tư mua lại các trái phiếu do sự gộp lại các món nợ về mortgages, đem bán trên toàn cầu.

Hai công ty Fannie Mae và Freddie Mac tuy không chính thức trực thuộc chính quyền, nhưng được hiểu ngầm là có sự hậu thuẫn của chính quyền Hoa Kỳ bảo đảm nếu vì lý do nào đó hai công ty này vỡ nợ. Điều này từ mấy chục năm nay không ai nghĩ đến vì cho là hai công ty này chắc như bấp, không thể nào thua lỗ đến mức phá sản được. Nhưng điều không thể xảy ra đã gần như xảy đến vào tuần qua.

Vì khủng hoảng do giá nhà cửa xuống quá thấp và quá nhiều người nợ nhà bị foreclosed, mất nhà và không trả nợ, hai công ty này đã bị lỗ nặng và mất đi hàng chục tỷ mỹ kim. Trên thị trường chứng khoán Wall Street, stock của hai công ty đã mất đi hàng 80% giá trị và lôi kéo theo các stocks của các ngân hàng và công ty đầu tư khác đi xuống trầm trọng. Điều nguy hiểm là hai công ty Fannie Mae và Freddie Mac điều hành số nợ về nhà cửa gần như trên 50% tổng số các nhà cửa của toàn xứ Hoa Kỳ. Con số này lên đến mức khủng khiếp là 5.1 trillions, tức 5100 tỷ Mỹ Kim, đem bán trên toàn cầu. Nếu hai công ty này vỡ nợ, con

số 5.1 trillions này không còn được đảm bảo, toàn thể hệ thống về tài chánh của không những Hoa Kỳ mà còn của toàn cầu đi vào tê liệt trầm trọng và gây ra đại khủng hoảng thế giới ngay lập tức!

Điều này có nghĩa hai công ty Fannie Mae và Freddie Mac quá lớn và quá quan trọng để cho vỡ nợ và chính quyền Hoa Kỳ phải nhảy vào với mọi giá để cứu nguy. Chính vì thế bộ trưởng tài chánh Henry Paulson phải tuyên bố chính quyền Hoa Kỳ sẽ mua stock của hai công ty, cũng như chủ tịch Federal Reserve Bank Ben Bernanke cho phép hai công ty này được vay nợ tại chính Ngân Hàng Trung Ương để không bị thiếu hụt về vốn liếng và có thể đảm bảo cho các số nợ về mortgage hai công ty này điều hành.

Như thế chính phủ Hoa Kỳ đã phải bán chính thức bảo đảm cho số nợ của hai công ty và đã quàng vào cổ dân chúng đóng thuế thêm một món nợ phải đảm bảo cộng chung với con số nợ của quốc gia đã lên đến gần một chục trillions mỹ kim! Có nghĩa chính quyền Hoa Kỳ đã càng ngày càng nợ chồng chất với những công khố phiếu Treasury bonds bán cho ngoại quốc như Nhật, Trung Hoa, các xứ sản xuất dầu của Trung Đông... Một khi những xứ chủ nợ này còn tiếp tục cho Hoa Kỳ vay nợ bằng cách mua những công khố phiếu đó, kinh tế Hoa Kỳ còn không sao, nhưng nếu vì biến chuyển chính trị hay khủng hoảng toàn cầu, các xứ chủ nợ không cho vay tiếp nữa, hoặc tệ hại hơn lấy lại tiền bằng cách bán tổng bán tháo những Treasury bonds, Hoa Kỳ sẽ khốn đốn tức thì!

Điều trái khoáy là khi Hoa Kỳ đã vay nợ quá nhiều như hiện tại và kinh tế toàn cầu đã đi vào thế hổ tương quá mật thiết, quốc gia nào cũng lệ thuộc vào quốc gia khác để phát triển kinh tế, số nợ của Hoa Kỳ càng lớn lại càng đảm bảo là không có quốc gia nào dám đòi nợ tận tình ráo máng. Vì như thế không những con nợ bị thiệt hại nhưng chủ nợ còn có thể bị thua lỗ nặng hơn nữa! Điển hình như Trung Hoa, đã cho Hoa Kỳ vay lên đến 1 trillion Mỹ Kim và còn tiếp tục gia tăng, nhưng bắt buộc phải cho

vay thêm để chính phủ Hoa Kỳ không bị vỡ nợ và dân chúng Hoa Kỳ có tiền để tiêu xài và mua đồ nhập cảng từ Trung Hoa. Kinh tế Trung Hoa lệ thuộc vào xuất cảng để phát triển và kiếm công ăn việc làm cho một dân số quá đông. Nếu dân chúng Hoa Kỳ ngưng không mua đồ sản xuất từ Trung Hoa, kinh tế xứ này sẽ kiệt quệ ngay. Nên dù muốn dù không và dù có bị thiệt hại khi cho chính phủ Hoa Kỳ vay nợ, Trung Hoa không thể nào làm khác là tiếp tục cho vay!

Điều đau đớn cho các quốc gia chủ nợ khi cho Hoa Kỳ vay là với đồng đô la mất giá, tiền cho vay từ bao năm nay đã mất đi hàng phân nửa giá trị! Như trước kia một đô la giá trị hơn đồng euro, bây giờ chỉ còn một nửa, phải mất 1.6 mỹ kim mới đổi được một euro. Như thế với đồng đô la tiếp tục đi xuống, mất giá so với tiền tệ các nước khác, chủ nợ như Trung Hoa, Nhật đã mất đi một nửa số vốn, cho Hoa Kỳ vay 1 trillion, bây giờ giá trị chỉ bằng 500 tỷ mỹ kim so với mấy năm trước. Vì thế chính quyền Hoa Kỳ gần như để mặc kệ cho đồng mỹ kim mất giá, dù ngoài miệng vẫn hô hào là muốn có đồng mỹ kim mạnh. Vì để cho đô la mất giá trị, đã coi như quịt nợ được một nửa! Ngoài ra lại còn giúp cho xuất cảng của Hoa Kỳ được tăng thêm, khi đồng mỹ kim rẻ hơn, hàng hoá sản xuất tại Hoa Kỳ để xuất cảng ra ngoại quốc sẽ rẻ hơn và cạnh tranh được mạnh hơn với hàng hóa các xứ khác. Đây chính là một điểm sáng sửa cho nền kinh tế đang lụn bại của Hoa Kỳ và giúp cho việc suy thoái kinh tế chưa nặng lắm, vì đồ xuất cảng đã gia tăng giúp phần nào cho cán cân mậu dịch thăng bằng hơn.

Tuy nhiên khi đồng đô la mất giá, lạm phát tại Hoa Kỳ lại tăng vì mọi thứ đều đắt lên. Như giá dầu hỏa tăng một phần lớn vì do tiền đô la mất giá, dầu hỏa bán trên thế giới đều được tính bằng đô la, nên các xứ sản xuất dầu phải tìm cách gỡ lại khi đô la giảm giá trị, phải tìm cách để tăng giá bán lên! Các sản phẩm về canh nông, khoáng chất... cũng vì lý do này mà tăng giá vùn vụt và làm mức lạm phát lên cao. Tình trạng này xảy ra khi kinh tế Hoa Kỳ đang đi

---

---

vào suy thoái sẽ làm cho việc tăng trưởng kinh tế khó khăn hơn nhiều.

Hiện nay những điều kiện khó khăn cho kinh tế Hoa Kỳ là hậu quả tất nhiên của tình trạng nợ nần gia tăng chồng chất của chính phủ Hoa Kỳ với ngân sách thâm thủng. Ngoài ra mức nợ của người dân Hoa Kỳ hiện cũng đang lâm vào tình trạng thê thảm, làm cho kinh tế càng thụt lùi hơn. Lý do là trong những năm gần đây, dân chúng Hoa Kỳ đã chi tiêu quá mức so với tiền mình kiếm được. Trước kia giá nhà cửa tăng, vay nợ bằng cách refinance hay nói cách khác là bán non nhà cửa đã giúp người dân Hoa Kỳ tiêu xài quá mức, như không còn biết đến ngày mai. Mức để dành tiền savings rate là một con số không to tưởng. Trong khi đó con số tổng cộng về tiền vay nhà mortgage là 10.5 trillions mỹ kim, tiền nợ mua xe, credit cards, mua trả góp đồ đạc... lên đến 2.56 trillions. Những con số khủng khiếp này cho thấy dân Mỹ nói chung đã nợ nần như chúa chổm, không có cách gì trả nổi, chỉ còn nước quít nợ chạy làng. Chính phủ Hoa Kỳ quít bằng cách cho đồng đô la mất giá, hoặc đến lúc bị đòi gặt quá, có lẽ sẽ phải gây chiến tranh để xù hết tiền nợ!

Người dân thường không có được cách trốn nợ của chính phủ, chỉ có thể khai vỡ nợ, để mất nhà foreclosed. Nếu tính đồ đồng cho mỗi người dân Hoa Kỳ hiện tại và chia đều, theo thống kê mới nhất, con số nợ được tính như sau: nợ nhà mortgage là \$84,911, nợ bán non nhà home equity loan là \$10,062, nợ xe là \$14,414, nợ thẻ tín dụng \$8,565. Tổng cộng số nợ mọi thứ lên đến gần 120,000 mỹ kim mỗi đầu người nếu tính đồ đồng chia đều. Một gia đình phải hai vợ chồng cùng đi làm mới đủ tiền trả nợ, chỉ cần một người mất việc là sẽ bị mất nhà, vỡ nợ ngay. Với tình trạng kinh tế suy thoái hiện tại, nạn thất nghiệp sẽ gia tăng nhiều trong tương lai, con số những người mất nhà, vỡ nợ sẽ còn tăng thêm mạnh hơn trước.

Tóm lại kinh tế của Hoa Kỳ hiện nay cho thấy thực trạng như một lâu đài bằng giấy, sẵn sàng sụp đổ bất cứ lúc nào. Bề ngoài trông hào nhoáng, nhưng bên trong nợ nần đầm đìa, cả

cho chính phủ lẫn người dân thường. Và những khủng hoảng liên tiếp xảy ra suốt cả một năm nay cho thấy những rữa nát đã bắt đầu. Điều nguy hiểm là kinh tế toàn cầu hiện nay đã quá hổ tương và liên hệ mất thiết. Một sự sụp đổ kinh tế tại Hoa Kỳ, dù sao đi nữa vẫn là siêu cường quốc, sẽ gây ra những phản ứng dây chuyền ảnh hưởng tai hại đến khắp mọi quốc gia trên thế giới. Như Trung Hoa với nền kinh tế cũng chỉ là giả tạo sẽ theo sau, lôi kéo thêm những quốc gia khác như Nhật, các xứ Đông Nam Á khác... Và lúc đó sẽ là đại khủng hoảng kinh tế trên toàn cầu, tái diễn lại thời kỳ Great Depression của đầu thế kỷ trước!

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

<http://www.nguyendinhphung.com/>